

ԷԼԵԳԻԱՆԵՐ

ԼԵՒՈՆ ՄԱՆՈՒԷԼԵԱՆՑԻ

Բարեկամներին Նա թողեց բարձրանալու համար
Շէշիւի. «Երկու վերոնացի ազնւականներու»

I

Երանի նորան, ով վըշտի ժամին
Վըստահ կարող է գըլուխը թեքել
Իւր բարեկամի բաբախող կըրծքին
Եւ սըրտի զարկը լըռութեամբ լըսել
Թո՛ղ հոսէ արցունքդ—եւ հանդիստ եղիր.
Կըրծքիդ տակ դիզւած քո տանջող ցաւին
Ունիս համակից անկեղծ ունկընդիր,
Նորա առաջին
Ողբան յոյսերը՝ ջարդ ու փշուր եղած,
Ողբան ըղձերը՝ անկատար թողւած.
Եւ արտասուքդ միախառնւելով
Քո բարեկամի արտասուքի հետ
Թո՛ղ հոսէ հանդարտ կըրծքիդ վերայով,—
Խընկելի ժամ է դա երանաւէտ!

II

Բայց վայ ա՛յն հոգուն, երբ ա՛յն էակից,
Որին սիրել է, ինչպէս սըրբութիւն,

Հասնում է նորան յանկարծ սև կըսկիծ
 Եւ ամօթապարտ դաւաճանութիւն!
 Վայ այն հէգ հոգուն, որ իւր փայփայած
 Նախկին ընկերոջ տեսնում է իւր դէմ
 Թըշնամու նըման նենդութեամբ զինւած.
 Օհ, անտանելի, դառն է այդ բոպէն!
 Ի՞նչպէս... այն ձեռքերն, որ շատ տարիներ
 Սեղմում էիր դու բարեկամաբար,
 Պիտի դառնային անզղի ձիրաններ
 Քո թըշւառ սիրտը ճանկուելու համար!
 Աղքատին խածեց կատաղած մի շուն.
 Ես չեմ նըզովիլ կատաղած շանը.
 Գազանը չ'ունի բանականութիւն.
 Բայց բարեկամը, բայց բարեկամը...!

III

Ո՛հ խաբէութիւն, այն աղքատ սըրտում,
 Ուր ազնիւ կայծեր չը կան բընաւին,
 Ի՞նչ փայլուն մի սէր էի ես տեսնում,
 Ի՞նչպէս երազում այն սիրոյ մասին
 Աւանդ, խաբուսիկ, բայց չըքնաղ պատկեր,
 Վաղանցիկ միրաժ ջեռացած օդում,
 Թէ փայլըդ այդքան շուտ պիտի մարէր,
 Էլ ինչո՞ւ էիր ինձ երկար խաբում:
 Ախո՞ս իմ հաւատ քո կեղծ խօսքերին,
 Ախո՞ս միասին անց կացրած ժամեր.
 Ահա ընդհանուր մեր այն թըշնամին
 Այսօր քո գըրկում, քո մօտիկ ընկեր!
 Օհ, ինչից դըրդւած դարձար դաւաճան.
 Շահասիրութիւն — ազնիւ հասակում...
 Դորան ի՞նչ անուն արդեօք պիտի տամ—
 Անասնի բընազդ և ըստոր անկում!

IV

Նիւթապաշտութեան բիրտ տարիներում
 Թէպէտ շատ յաճախ բարեկամները
 Խաբում են իրար և դաւաճանում
 Եւ մոռանում են վաղեմի սէրը,
 Սակայն ում սըրտում չէ մարած խապաւ
 Բարեկամական ազնիւ ըզզացում,
 Նախկին սիրելի ընկերոջ համար
 Նա երկար տանջւում, հոգւոց է հանում:
 Բացց դու, դո՛ւ, օ թո՛յլ, գըծո՛ւժ արարած,
 Ընկերոջդ պատիւն ոտի տակ տըւիր
 Եւ մեր թըշնամու առաջին կանգնած՝
 Քո բարեկամին վատաբանեցիր:
 Օ՛, շարունակիր... և այն անէծքներն,
 Որ թափել եմ ես նորա պիղծ գըլխին,
 Եւ իմ հեգնութիւն, ծաղր ու զանգատներն—
 Բոլորը կըրկնիր նորա առաջին!
 Յայտնէր դու և այն, որ նա իմ աչքում
 Զազիր տիպար է սընափառութեան,
 Անխըտիր, ըստոր իւր միջոցներում,
 Կեղծիք ու դիմակ ճակատի վերան!

V

Օ՛ մի՛ փորձիլ իզուր նորից վառել իմ մէջ
 Նախկին եղբայրութեան մեր ջերմ յարգանք և սէր.
 Այն հուրը, որ երկար կարծում էի անշէջ,
 Արդէն ընդ միշտ հանգաւ—էլ չե՛ն ցայտիլ կայծեր:
 Ել մի՛ պըտուիր սիրոյ ժըպիտ իմ շըրթունքին,
 Ել մի՛ սպասիր ինձնից սիրոյ քաղցրիկ հընչիւն,—
 Այսուհետեւ հըպարտ իմ մըռալլ գէմքին
 Դու կը կարդաս միայն դաժան մի լըռութիւն:
 Բացց ի՞մ սըրտում թէ՛ և դու դառ լեղի դարձար,
 Եւ վերք բացիր իմ մէջ դու թըշնամու նըման,

Քէպէտ և քէն ու ռի ինձ միշտ կը մնան օտար,
 Եւ չեմ յայտնիլ մարդկանց ես քո անունն անգամ,—
 Բայց իմ տըխուր հայեացքն՝ անշարժ գետնին յառած
 Եւ անմբռունչ շըրթունքն իմ տըխրամած դէմքին,
 Որպէս մըռայլ ուրու՝ գերեզմանից ելած,
 Երկար պիտի տանջեն, ընկեր իմ, քո հոգին!

Էջմիածին, 1892 թ.: